

Beitske

Terpbewoonster

Beitske leefde in de zevende eeuw op Hogebeintum, de hoogste terp van Nederland in het noorden van de huidige provincie Friesland. Zij keek uit over het landschap dat gevormd was door de zee. De hoogbejaarde vrouw zag generaties komen en gaan, totdat zij zelf te ruste werd gelegd in een bomstamkist.

Leven en dood op de terp

Terpen zijn verhoogde woonplaatsen die we voornamelijk in Noord-Nederland aantreffen. Bewoners stonden in de ijzertijd voor de keuze: trekken we weg uit dit gebied dat door de stijgende zeespiegel steeds natter wordt, of blijven we? Mogelijk hebben Beitske en haar familie ook eens voor die keuze gestaan. In veel gevallen kozen ze voor het laatste en verhoogden ze hun terrein met kleizoden.

Geen enkele schriftelijke bron geeft ons zich op het leven van Beitske en haar naasten, want het gebruik van het schrift werd pas geïntroduceerd door de missionarissen. Voor informatie over het reilen en zeilen van deze mensen zijn we aangewezen op de resultaten van archeologisch onderzoek. Zoals vaker voor de vroege middeleeuwen geldt, heeft de dood meer sporen nagelaten dan het leven. De verscheidenheid aan grafgebruiken was er groot. De graven waren verschillende kanten op georiënteerd, crematies en lijkbegravingen lagen door elkaar en er waren begravingen met en zonder bijgiften.

De publieksliëveling in het museum

Beitske werd na haar dood in een boomkist begraven. In 1905 kwam deze uit de grond en het geraamte dat erin zat, bleek nog redelijk intact. Onderzoek wees uit dat het graf uit het tweede kwart van de zevende eeuw stamt. Kralen in verschillende kleuren lagen verstrooid bij het lichaam. Een intacte ketting zal de hals hebben gesierd toen de vrouw werd begraven.

Op basis van de beenden werd geconcludeerd dat het om het stoffelijk overschot van een vrouw ging die zo'n 1,60 meter lang was. Bij overlijden was zij ongeveer vijftig jaar oud, wat voor die tijd aardig op leeftijd was.

De dame uit de terp werd opgenomen in de museumcollectie van het Fries Museum en in 2015 kreeg de boomkistvrouw een gezicht. Laag voor laag bouwde men haar gelaat op. Het skelet werd langzaam maar zeker een mens: met haar, met een huid die de zeewind had doorstaan, met ogen die de museumbezoekers vriendelijk maar ietwat vragend aankijken.

